

Пологовська Ю.Ю.

викладач,

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова

НОВІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ СЕРЕД УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Профорієнтація є пріоритетним напрямком роботи сучасної школи. Вона спрямована на підготовку учнів до свідомого вибору професії, сприяє формуванню у них чіткої професійної позиції, визначенню вектору професійного розвитку.

До традиційних форм профорієнтаційної роботи в закладах загальної середньої освіти можна віднести: профінформаційну та профагітаційну діяльність учителів-предметників під час уроків, профінформаційний урок, комплексну профорієнтаційну діагностику випускників шкіл; професіографічні зустрічі з представниками певних професій та екскурсії на підприємства, до установ, організацій; професіографічні дослідження старшокласників; екскурсії до вищих та професійних навчальних закладів, дні відкритих дверей; відвідування профільних виставок, ярмарок професій; факультативи, профільні гуртки, клуби, лабораторії творчої діяльності; організація виробничо-господарських об'єднань школярів, шкільних ферм старшокласників тощо [4, с. 28].

Проте глобальна інформатизація суспільства ставить нові вимоги перед класичною системою організації профорієнтації в школі. Одним з ефективних інструментаріїв проведення профорієнтаційної роботи серед учнів старших класів є впровадження інтернет – технологій, адже сучасна молодь у пошуках будь-якою інформації, в основному, звертається за допомогою до пошукових систем мережі Інтернет та надає перевагу віртуальному спілкуванню.

В українському сегменті мережі Інтернет існує значна кількість ресурсів, які забезпечують вирішення проблем професійної орієнтації молоді. Їх можна поділити на декілька основних типів:

– сайти навчальних закладів, які інформують про умови вступу на навчання, напрями підготовки, висвітлюють події з їх життя та студентського середовища;

– освітні портали – це інформаційно-аналітичні веб-ресурси, на яких можна знайти вичерпну інформацію про всі аспекти, що стосуються освіти в Україні загалом. На таких серверах представлені каталоги освітніх ресурсів, вищих навчальних закладів, докладна інформація про системи освіти найбільш розвинутих країн, гранти, виставки, конференції: Освітній портал (<http://osvita.org.ua/>), Educational Network Ukraine (<http://www.edu.kiev.ua/>), Інформаційно-консультативний центр «Міжнародна Освіта-Академія» (<http://www.dfc.ukma.kiev.ua/>), Unistudy (<http://unistudy.org.ua/>), База даних освітніх можливостей Ploteus (<http://ec.europa.eu/ploteus/>), Європейський освітній портал (<http://www.eu-edu.org/>) та інші;

– ресурси працевлаштування – це ресурси, які містять відомості про ярмарки вакансій, про їхні особливості та додаткові вимоги, пропозиції

роботи з описом підприємства, поради з *працевлаштування*: інтернет-портали «Труд» (<http://trud.gov.ua>), ua.jooble.org (<https://ua.jooble.org>), NEUVOO (<https://neuvo.com.ua>), hh.ua (<https://hh.ua>), jobs.dou.ua (<https://jobs.dou.ua>), djinni.co (<https://djinni.co>), «Работа – карьера профессионала» (<http://www.rabota.ua>), «Работа 2000» (<http://jobsearch.com.ua>), «Work.ua» (<http://www.work.ua>) та інші;

– тестувальні ресурси – це своєрідний банк *даних діагностичних методик, спрямованих на виявлення професійних здібностей* і нахилів для надання рекомендацій щодо вибору майбутнього фаху: «Моя кар'єра» (<http://mycareer.org.ua>), «Профорієнтація – зроби свідомий вибір» (<http://prof.osvita.org.ua>), «Тест онлайн: Профессия для тебя. Сделай правильный выбор!» (<http://www.tests.org.ua/start>), «Профорієнтація. Зроби правильний вибір» (<http://proforientator.com.ua>), на платформі якого розміщено діагностичний комплекс «ПРОФОРІЄНТАТОР-УА», що орієнтований на роботу з підлітками 13 – 18 років та поєднує аналіз мотиваційної сфери, особистісних якостей та інтелектуальних здібностей у межах діагностики професійних схильностей, надає рекомендації щодо вибору професій в межах кола спеціальностей, які відображають найбільш розповсюджені профілі підготовки сучасного фахівця, комплексна профорієнтаційна діагностика «Абітурієнт» (<https://cleverdia.com/index.php?lang=uk#metodika>), рекомендована Міністерством освіти і науки України [3, с. 185-186, 5].

Також до інтернет – ресурсів цього спрямування відносять сайти державних структур зайнятості населення та проекти з надання інформації й послуг з питань працевлаштування та профорієнтаційного консультування. В Україні вже впроваджені інноваційні проекти профорієнтаційного інформування. Серед них можна відмітити профорієнтаційний (діловий) щоденник школяра, мобільний центр профорієнтації, «Мотиваційний термінал», термінал розвитку зацікавленості до професійного самовизначення «Живи і працюй в Україні», Інтернет-проект «Профорієнтатор-УА», молодіжно-інформаційну консультативну службу «Світ професій» [2, с. 85; 3, с. 186; 5, с. 152; 6]

Глобальна інформатизація суспільства зумовила суттєві зміни у формах міжособистісного спілкування та передачі чи поширенні інформації. На сьогодні потреби молоді у сфері спілкування, обміну ресурсами, самопрезентації особистості задовольняє комунікаційне середовище мережі Інтернет як соціокультурний віртуальний простір. Найбільш ефективними засобами комунікації визнано соціальні мережі, де підлітки об'єднуються у групи за інтересами, вподобаннями, обговорюють різні питання, обмінюються інформацією, певним досвідом, популяризують певні проекти, заходи через *репости*, демонструють свою індивідуальність у різних формах та самостверджуються [1, с. 27]. *Найбільша кількість* учнівської молоді зареєстрована в мережі *Instagram* та *Facebook*, які вважають найбільш популярним інструментом навчання та здійснення профорієнтаційної агітації за кордоном. На сервісі *Facebook* зареєстровано велику кількість аккаунтів університетів як світу, так і України, де викладачі разом зі студентами створюють освітній контент для навчання, самостійної роботи, пізнавальної та творчої діяльності, розваг. Ефективною формою поширення інформації та навіть навчання є відеоканали на сайті *YouTube*.

З огляду на вищезазначені факти, варто підкреслити необхідність використання соціальних мереж та *відеоканалів* на інтернет-платформі *Youtube* у профорієнтаційній роботі серед випускників загальних середніх

освітніх закладів, оскільки цільовою аудиторією цих сайтів є саме молодь. Профорієнтаційне спілкування з учнями старших класів у соціальних мережах, поширення профорієнтаційної інформації через медійні канали сприяє формуванню ціннісних орієнтацій, світогляду, мотивації самопізнання, установки на власну активність у професійному самовизначенні та оволодінні професійною діяльністю. Для профорієнтаційного консультування молоді в соцмережах застосовують такі форми роботи: колективне обговорення проблемного питання за допомогою інтерактивних засобів спілкування; групові та індивідуальні он-лайн консультації та бесіди; он-лайн ігри та тренінги; Web-конференції, семінари та диспути. Ефективними методами профорієнтаційного консультування молоді засобами мережі Інтернет є он-лайн спостереження; Інтернет-анкетування та тестування; бесіди-інтерв'ю через інтерактивні системи спілкування; ознайомлення відвідувачів порталу професійного консультування молоді з інформацією, що розміщена на ньому [5, с. 153].

Впровадження інтернет – технологій в процес професійної орієнтації учнівської молоді сприяє отриманню максимально достовірної інформації під час профорієнтаційної діагностики учнівської молоді, адже за комп'ютером вони більш правдиво відповідають на питання, підвищенню ефективності занять із профорієнтації, активізації інтересу до самостійного ознайомлення учнів із сучасними професіями, здійсненню усвідомленого професійного вибору на основі більш повної інформованості про світ професій та розумінні школярами своїх професійних вподобань та схильностей.

Список використаних джерел:

1. Коваленко А.В. *Особливості профорієнтаційної роботи з майбутніми абітурієнтами для вступу на інженерно-технічні спеціальності* [Електронний ресурс] / А.В. Коваленко – Режим доступу: https://dspace.khadi.kharkov.ua/dspace/bitstream/123456789/1747/1/_73_06.pdf
2. Помаран П.І. *Організація профорієнтаційної роботи в закладах професійно-технічної освіти* [Електронний ресурс] / П.І. Помаран – Режим доступу: file:///C:/Users/Admin/Downloads/Profos_2016_11_16.pdf
3. Попова Т.С. *Реалізація профорієнтаційної діяльності шляхом застосування сучасних засобів інтернет-технологій* [Електронний ресурс] / Т.С. Попова – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/3188/1/20.pdf>
4. Система профорієнтаційної роботи в школі. / Під ред. Сметаніна Д.А. та ін. – К.: Либідь, 2001. – 160 с.
5. Химиця Наталія. *Інформаційно-комунікаційні технології у контексті профорієнтаційної роботи* [Електронний ресурс] / Н. Химиця – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/14514/1/70_152-153_maket-ena-ntb%28099%29.pdf
6. URL: <https://proforientator.com.ua/ua/o-proekte-profrientator-ukraina-sertifikati-i-patenti>